

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою Радою

ОНУ імені І. І. Мечникова

Протокол № 13

від 20 травня 2024р.

Голова Вченої ради

проф. Вячеслав ТРУБА

Положення набуває чинності
з 01 вересня 2024 р.

Ректор ОНУ імені І. І. Мечникова

проф. Вячеслав ТРУБА

Наказ № 68а-02

від 20 серпня 2024р.

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ ОСІБ З
ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В
ОДЕСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
імені І. І. МЕЧНИКОВА

Одеса – 2024

1.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію інклюзивної освіти осіб з особливими освітніми потребами в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова (далі – Положення) визначає організаційні засади інклюзивного навчання з метою реалізації права осіб з особливими освітніми потребами на здобуття якісної вищої освіти з урахуванням потреб та можливостей таких осіб.

1.2. Положення розроблене у відповідності до Конституції України, Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про охорону дитинства» (стаття 19), Порядку організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 635 та інших нормативних документів.

1.3. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

здобувачі вищої освіти з особливими освітніми потребами – особи з особливими освітніми потребами, які здобувають освіту в закладах вищої освіти;

інклюзивна група – група у закладі вищої освіти, де поряд із іншими здобувачами освіти навчаються одна або більше осіб з особливими освітніми потребами.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту».

1.4. Одеський національний університет імені І. І. Мечникова (далі – Університет) надає освітні послуги здобувачам вищої освіти на рівній основі, без дискримінації, незалежно від віку, громадянства, місця проживання, статі, кольору шкіри, соціального і майнового стану, національності, мови, походження, стану здоров'я, ставлення до релігії, наявності судимості, а також від інших обставин із застосуванням особистісно-орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-

пізнавальної діяльності усіх здобувачів вищої освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром.

1.5. Ректор Університету забезпечує створення у закладі вищої освіти інклюзивного освітнього середовища.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

2.1. Освітня діяльність Університету ґрунтується на принципах організації освітнього процесу з урахуванням потреб здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами, які передбачають:

2.1.1. створення інклюзивного освітнього середовища;

2.1.2. застосування принципів універсального дизайну в освітньому процесі;

2.1.3. приведення території Університету, будівель, споруд та приміщень у відповідність з вимогами державних будівельних норм, стандартів та правил;

2.1.4. забезпечення необхідними навчально-методичними матеріалами;

2.1.5. забезпечення в разі необхідності розумного пристосування;

2.1.6. застосування в освітньому процесі найбільш прийнятних для здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами методів і способів спілкування;

2.1.7. забезпечення доступності інформації в різних форматах.

2.2. Зазначені у п. 2.1. принципи реалізуються шляхом:

2.2.1. розвитку матеріально-технічної бази Університету з урахуванням потреб здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами в межах раціонального пристосування.

2.2.2. організацію освітнього процесу з використанням сучасних інформаційних технологій.

2.2.3. формування в учасників освітнього процесу Університету недискримінаційного ставлення до здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

2.3. Організація освітнього процесу для здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами спрямована на створення таких освітніх умов, що дозволяють їм діяти на рівних з іншими здобувачами вищої освіти, без надання переваг.

2.4. Ректор на підставі письмового звернення здобувача освіти з особливими освітніми потребами або одного з батьків (інших законних представників), а також індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності), іншої документації, що підтверджує наявність в особи особливих освітніх потреб, утворює інклюзивну групу.

2.5. Надання статусу інклюзивної групи в Університеті здійснюється наказом ректора.

2.6. Гранична чисельність здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в одній групі визначається виходячи з індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких здобувачів освіти, спеціальності, пристосованості аудиторій тощо.

2.7. Не допускається, на вимогу здобувача вищої освіти з особливими освітніми потребами, уповільнювати темп проведення лекцій, зменшувати кількість занять та їх тривалість, спрощувати чи скорочувати обсяг навчального матеріалу, так як це знижує якість фахової підготовки.

2.8. Процес оцінювання проводиться у формі, доступній здобувачам вищої освіти з особливими освітніми потребами, при цьому результати оцінювання мають демонструвати їх прогрес і досягнення в опануванні курсу.

2.9. Здобувачі вищої освіти із особливими освітніми потребами мають право на:

2.9.1. модифікацію процедури екзамену чи заліку (окреме приміщення, продовження часу відведеного для екзамену, використання адаптивних технологій тощо);

2.9.2. альтернативний формат навчальних матеріалів;

2.9.3. підтримку здобувачів-волонтерів у якості академічних менторів (консультування у процесі виконання завдань із навчальних дисциплін під час першого року навчання, конспектування лекцій у спеціальних зошитах, супровід від місця проживання до місця навчання і назад (при потребі), допомогу в побутових справах та щоденному житті у місці спільного проживання);

2.10. Здобувачі вищої освіти із особливими освітніми потребами зобов'язані:

2.10.1. дотримуватись вимог законодавства, Статуту Університету, Правил внутрішнього розпорядку та інших нормативних та розпорядчих документів Університету;

2.10.2. виконувати вимог з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями;

2.10.3. виконувати вимоги освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми (індивідуального навчального плану (за наявності), дотримуючись академічної доброчесності, та досягати, визначених для відповідного рівня вищої освіти, результатів навчання.

2.11. Для забезпечення освітнього процесу Здобувачів може використовуватись змішана форма навчання.

3. СУПРОВІД ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

3.1. Спеціальний навчально-реабілітаційний супровід здобувачів освіти з особливими освітніми потребами у закладах вищої освіти передбачає, зокрема:

- навчально-організаційний супровід - допомогу учасникам освітнього процесу в організації освітнього процесу, написання та моніторинг виконання індивідуального навчального плану здобувача освіти з особливими освітніми потребами тощо;

- психолого-педагогічний супровід - системну діяльність, яка включає надання психологічної та педагогічної допомоги здобувачам освіти з особливими освітніми потребами під час освітнього процесу;
- соціальний супровід - заходи щодо створення умов для соціальної та соціально-побутової підтримки здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

3.2. Супровід здобувачів вищої освіти із особливими освітніми потребами реалізується через низку освітніх послуг, якими вони можуть користуватися з допомогою інших осіб. При цьому враховуються психофізичні особливості осіб різних нозологій, їх потреби в компенсації сенсорних вад, що заважають сприймати навчальний матеріал, соціально-психологічні фактори, що ускладнюють інтеграцію здобувачів освіти в студентське середовище, потреби у фізичній реабілітації та ін.

3.3. Супровід розпочинається з моменту письмового звернення Здобувачів до Університету.

3.4. З метою організації інклюзивного навчання в Університеті в межах існуючої штатної чисельності може створюватися група психолого-педагогічного супроводу.

3.5. До складу групи психолого-педагогічного супроводу можуть залучаються науково-педагогічні працівники Університету або іншого закладу вищої освіти, представники адміністрації Університету та інші фахівці за потреби.

3.6. Група психолого-педагогічного супроводу виконує такі завдання:

3.6.1. співпрацює із структурними підрозділами Університету щодо організації інклюзивного навчання та забезпечення навчально-реабілітаційного супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

3.6.2. розробляє індивідуальний навчальний план здобувача освіти з особливими освітніми потребами, проводить моніторинг його виконання, вносить до нього зміни;

3.6.3. організовує підготовку (підвищення кваліфікації) науково-педагогічних працівників закладу вищої освіти та соціальних працівників, волонтерів для роботи із здобувачами освіти з особливими освітніми потребами шляхом проведення лекцій, семінарів, тренінгів, засідань за круглим столом тощо;

3.6.4. консультує та надає методичну допомогу науково-педагогічним працівникам закладу вищої освіти щодо організації освітнього процесу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

3.6.5. провадить інформаційно-просвітницьку діяльність з формування толерантного ставлення до здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

3.6.6. співпрацює із закладами соціального захисту населення, громадськими об'єднаннями з метою провадження волонтерської діяльності, спрямованої на підтримку здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

3.7. Керівник групи психолого-педагогічного супроводу обирається на засіданні групи психолого-педагогічного супроводу простою більшістю голосів.

3.8. Керівник групи психолого-педагогічної підтримки безпосередньо підзвітний у своїй діяльності ректору Університету та виконує здійснює наступні повноваження:

3.8.1. веде статистичний облік здобувачів вищої освіти із особливими освітніми потребами;

3.8.2. організовує та забезпечує роботу групи психолого-педагогічного супроводу;

3.8.3. організовує співпрацю групи психолого-педагогічного супроводу з волонтерами у контексті супроводу Здобувачів;

3.9. Індивідуальний навчальний план здобувача освіти з особливими освітніми потребами розробляється за його участю, з урахуванням рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за

наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи (за наявності), підписується таким здобувачем освіти та затверджується ректором Університету.

3.10. Супровід здобувача освіти з особливими освітніми потребами можуть здійснювати батьки (інші законні представники) або особи, уповноважені ними, соціальні працівники (робітники), волонтери.

3.11. З метою забезпечення належного супроводу здобувачів вищої освіти із особливими освітніми потребами, група психолого-педагогічного супроводу може залучати на волонтерських засадах здобувачів вищої освіти у якості академічних менторів.

3.12. В межах своєї волонтерської діяльності, академічні ментори здійснюють:

3.12.1. консультування у процесі виконання завдань із навчальних дисциплін під час першого року навчання;

3.12.2. конспектування лекцій у спеціальних зошитах;

3.12.3. супровід від місця проживання до місця навчання і назад (при потребі);

3.12.4. допомогу в побутових справах та щоденному житті у місці спільного проживання тощо.

3.13. Статус академічного ментора набувається внаслідок затвердження Керівником групи психолого-педагогічного супроводу письмової заяви здобувача вищої освіти.

3.14. Контроль за діяльністю академічних менторів покладається на Керівника групи психолого-педагогічного супроводу.

3.15. Статус академічного ментора припиняється внаслідок:

- письмової заяви здобувача вищої освіти, що здійснював академічне менторство;

- встановлення за результатами розгляду скарги здобувача вищої освіти із особливими освітніми потребами щодо якого здійснюється супровід,

систематичного невиконання академічним ментором своїх обов'язків та/або порушення прав здобувача вищої освіти із особливими освітніми потребами;

- з інших підстав, що ставлять під сумнів добросовісність виконання своїх обов'язків академічним ментором.

4. ФІНАНСУВАННЯ

4.1. Університет надає освітні послуги здобувачам освіти з особливими освітніми потребами за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, інших не заборонених законодавством джерел.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова та зміни до нього затверджує Вчена рада Університету. Положення вводиться в дію наказом ректора Університету.

5.2. Рішення про доцільність внесення змін та доповнень до Положення приймається першим проректором Університету за результатами розгляду поданої пропозиції.